

**Vänsterpartiet
Västmanland**

Inte till salu

Valprogram för landstingsvalet 2014

**Vänsterpartiet
2014**

Sjukvård

Vänsterpartiet anser att sjukvården ska vara god, jämlik, jämställd och tillgänglig för alla. Dina medicinska behov ska avgöra vilken vård du får. Inte vem du är, var du bor eller vad det kostar.

En vård utan vinstuttag

I Västmanland drivs mer än hälften av primärvården i privat regi för offentliga medel. Vänsterpartiet tycker inte att vården ska vara kommersiell med vinstintressen. Vår ambition är att ta tillbaka så mycket som möjligt av vården i egen regi. För att vi ska lyckas med det måste vi vara bra arbetsgivare så att personalrekryteringen fungerar. Vi vill inte att de som är ute efter att tjäna pengar ska få delta i upphandlingen av den nya primärvårdsakuten. Däremot får idéburna företagare gärna vara med och lägga anbud. Skattebetalarnas pengar ska enbart gå till verksamheten och till fler anställda, inte bli till vinster åt riskkapitalister och de stora vårdbolagen. Enligt preliminära uträkningar motsvarar storleken på vinstuttagen för vårdcentralerna i länet kostnaderna för en helt avgiftsfri primärvård.

En avgiftsfri primärvård

Vi vill att primärvården ska vara avgiftsfri för alla för att komma till rätta med den ojämlika vården. Sedan tidigare är den redan avgiftsfri för barn och ungdomar upp till 20 år. Från och med 2014 slipper även de som är 85 år och äldre besöksavgifterna. Därmed har näst intill var fjärde västmanlänning tillgång till avgiftsfri primärvård. Vi menar att avgiftsfri primärvård leder till att fler uppsöker vården i ett tidigare skede istället för att vänta tills det krävs mer behandling och eventuellt inläggning. En positiv effekt kan vara att trycket på akuten minskar och vi slipper dessutom hanteringen av frikort. Vårt mål på sikt är att ta bort besöksavgifterna helt. Det motsvarar intäkter på omkring 45 miljoner kronor brutto för 2013.

En jämlik och jämställd vård

Vi vet att det finns skillnader i den vård som ges till män och kvinnor. Därför är det viktigt för Vänsterpartiet att jämställdhetsarbetet är ständigt pågående som en naturlig del av verksamheten. Landstingets uppdrag är att arbeta för en god hälsa för alla. De grupper som har en sämre hälsa än andra måste erbjudas särskilda insatser. Idag finns det stora skillnader i hälsa mellan olika grupper i länet, och de ökar, något som återspeglar klyftorna i samhället i stort. Därför vill vi att långsiktigt förebyggande insatser riktas till kvinnor, unga, arbetslösa och människor med lägre inkomster och utbildningsnivå. Vi vill följa upp den nyligen gjorda undersökningen med konkreta förslag, som att höja kunskapsnivån om detta hos all personal inom vården och genom satsningar på sociala investeringsfonder. Under den gångna mandatperioden har vi infört vård och tandvård till asylsökande, gömda och papperslösa på samma villkor som för andra länsbor. Vi har även permanentat Barn- och ungdomshälsan för unga med lindrig till måttlig psykisk ohälsa samt infört verksamheten i hela länet.

En trygg, säker och tillgänglig vård

Basen för all hälso-och sjukvård är primärvården, det vill säga vårdcentralerna. Det ska vara lätt att komma i kontakt med vården. Oavsett var du bor i länet ska du kunna känna dig trygg. Men kommersialiserad primärvård etablerar sig oftast i centrum av de större orterna. Utöver en bra tillgänglighet för alla menar vi att även personer med funktionsnedsättningar obehindrat ska kunna komma i kontakt med vården, oavsett funktionsnedsättning. Den första kontakten måste fungera bra oavsett om det är via telefon, internet eller genom ett personligt möte. Patienterna ska inte behöva vänta länge, varken för att komma på ett första besök, på att få en diagnos eller på behandling och uppföljning. Det är också viktigt att patienten förstår vad som sägs och att patienten själv kan göra sig förstådd. Vi har infört fri listning i Sörmland, Dalarna och Uppsala, allt för att underlätta kontakten med vården för dem som bor nära länsgränserna eller

arbetar i ett annat län. Bemötandet är avgörande för hur vården upplevs. All personal ska få utbildning i genus och HBTQ-frågor. Vi vill införa ett patientombud för multisjuka, kroniker och äldre. Länets ungdomsmottagningar ska ha god tillgänglighet året om. Akuten ska bemannas med undersköterskor som har i uppgift att informera patienter och anhöriga om vad som händer.

Hellre anställd personal än inhyrd

Hälso- och sjukvårdslagen gäller varje dag, och vi måste erbjuda en god vård oavsett om vi har tillgång till personal eller ej. Personalbristen gäller hela landet och problemet måste lösas på nationell nivå. Vi strävar efter att begränsa andelen inhyrd personal. För långsiktigheten, kvaliteten och patientsäkerheten är det mycket bättre att personalen är anställd av landstinget. Det blir också betydligt billigare. Inom primärvården är det brist på läkare, inom sjukhuset finns det för få sjuksköterskor. Genom att erbjuda en bra arbetsmiljö, fortbildning, heltidstjänster för alla, möjligheter till forskning och höjda löner för sjuksköterskor med grundutbildning vill vi vara en så attraktiv arbetsgivare att vårdpersonalen hellre jobbar hos oss än åt bemanningsföretagen. För arbete på orter dit det för närvarande är svårt att rekrytera kan vi erbjuda personal extra lönepåslag. De ökande kostnaderna blir ändå lägre än att anlita hyrpersonal. Dessutom får vi kontroll över kostnaderna. Under mandatperioden vill vi genomföra ett pilotprojekt med sex timmars arbetsdag på någon av landstingets arbetsplatser.

Utbildningar för framtiden

Med tanke på den framtida läkarförsörjningen har Vänsterpartiet tagit initiativ till ett samarbete med ett medicinskt universitet i Polen. De svenska läkarstudenterna som går där har erbjudits att göra sin praktik vid landstinget Västmanland för att anställas när de har tagit sin examen. Vi ser redan att de söker sig hit och visar intresse för att göra sin AT-tjänstgöring här. Vi vill starta en specialistutbildning för akutsjuksköterskor för att trygga behovet av den kompetensen, samt utöka samarbetet med Mälardalens högskola om utbildningar av sjuksköterskor och sjukgymnaster. Vi ser också ett stort behov av utbildade undersköterskor i framtiden. Ett gemensamt arbetsmarknadsavtal för vård- och omsorgspersonal i länets kommuner och landstinget skulle underlätta att byta anställning utan att riskera sina anställningsår och andra förmåner.

Rätt till heltid

Vänsterpartiet arbetar för att alla ska ha rätt till ett heltidsjobb med en lön som man kan leva på. Det är även viktigt för pensionen. Det ska alltid finnas en heltidstjänst i botten även om man väljer att arbeta deltid. På vissa kliniker arbetar främst kvinnor och många av dem har deltidstjänster. På andra kliniker, där det arbetar fler män, är heltid standard. Därför är rätten till heltid inte bara en lönebildningsfråga utan också en jämställdhetsfråga. 2014 har ett projekt startats där alla på ett par kliniker erbjuds heltid. Heltidsjobb måste naturligtvis kombineras med bra arbetsvillkor. Landstingets personal ska ha en bra arbetsmiljö, det gör också att fler orkar och har möjlighet att jobba heltid. För den enskilda patienten är det viktigt med personalkontinuitet, vilket blir en konsekvens av fler heltidstjänster. Det gynnar även patientsäkerheten. För att frigöra läkartid kan sjuksköterskorna ta över vissa av läkarnas arbetsuppgifter och undersköterskor kan i sin tur få ta över lämpliga arbetsuppgifter från sjuksköterskorna. Vi bör också se över om andra personalkategorier kan ta över en del administrativa arbetsuppgifter som idag ligger på läkarna.

Tänderna hör till kroppen

Lika viktig för hälsan som sjukvården är en god och jämlik tandvård. Sedan tandvårdsmarknaden avreglerades har priserna stigit kraftigt. Tandläkarbesöken är ofta det som först prioriteras bort när den personliga ekonomin blir sämre och man kan därför inte tala om en tandvård på lika villkor. Vänsterpartiet vill att

tandvårdens högkostnadsskydd ska likna det som finns inom sjukvården. Men det är en nationell fråga som inte landstinget äger. Här måste ett riksdagsbeslut till, vilket vi kommer att verka för. Under 2013 beslutade vi tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet att permanenta tandvårdsmottagningen för hemlösa i Västerås.

Kollektivtrafik

Det ska vara enkelt att resa i länet, även för den som inte har bil eller körkort. Kollektivtrafiken är viktig för medborgarnas möjligheter att arbeta, studera och roa sig. Det stärker regionens utveckling och är bra för miljön. För att konkurrera med bilen och på så sätt minska koldioxidutsläppen ska det vara billigt och smidigt att åka kollektivt.

Tåg och buss i landstingets regi

Ett järnvägssystem fungerar sämre ju mer uppsplittrat det blir. Nu planerar fem län i Mälardalen en gemensam tågsatsning. V anser att tågen ska köras i egen regi i Mälardalslänen. I augusti infördes nya busslinjer med tätare turer och ett enklare upplägg. Västmanlänningarna äger fortfarande ett eget åkeri, vilket har visat sig ge låga kostnader per körd kilometer. Så ska det förbli! Vi arbetar för ett gemensamt biljettsystem i hela Mälardalen.

Kollektivtrafik för jämlikt resande

Västerås är en högskoleort med många studenter som behöver billiga transportsätt. Dessutom är det fler kvinnor än män som åker buss. Därför är en fungerande busstrafik också en viktig rättvise- och jämställdhetsfråga. För många äldre är kollektivtrafiken helt avgörande för att kunna ha ett aktivt liv.

Kultur och föreningsliv

Att ha tillgång till en mångfald av kulturaktiviteter är viktigt i varje välfungerande samhälle. Förutom en gynnsam inverkan på folkhälsan har kulturen ett egenvärde och är en del av landstingets historiska kärnverksamhet. Barn och ungdomars tillgång till kultur är av högsta prioritet liksom att själv delta i kulturella aktiviteter. I takt med att barn och ungdomar är mindre fysiskt aktiva, både i skolan och på fritiden, ökar även idrottens samhällsbetydelse.

Ett brett utbud

För att öka bredden och därmed valfriheten ska den kommersiella kulturen kompletteras med alternativa uttrycksformer som det offentliga ska stödja. Endast då kan kulturen bli en angelägenhet för alla västmanlänningar och både spegla allas våra erfarenheter och utveckla våra tankar och möjligheter. Ett rikt kulturliv ökar också Västmanlands attraktionskraft. Det är viktigt att kollektivtrafiken samordnas så att det går att ta sig till och från olika evenemang även på kvällstid och helger, samt att verksamhet bedrivs i hela länet.

Ett kulturliv för alla

Vänsterpartiet vill att alla ska ha råd och möjlighet att ta del av länets kulturutbud. Det räcker inte med geografisk närhet till ett rikt och varierat kulturutbud. Den måste även vara tillgänglig för alla människor, oavsett ekonomiska resurser, eventuella funktionsnedsättningar eller bristande språkkunskaper. Detta är särskilt viktigt för att barn och ungdomar ska utvecklas positivt. Kulturen är en väsentlig del av den generella välfärden. Landstinget har tillsammans med länets kommuner tagit fram en gemensam kulturplan som har inneburit att Västmanland har satsat procentuellt sett näst mest i Sverige på kulturen under 2013 och det kommer vi att fortsätta med. En viktig del i arbetet med kulturplanen är att utveckla kultur i vården.

Vänsterpartiet har tillsammans med S och MP suttit i majoritet i landstinget efter valet 2010 då Västmanland som enda landsting i landet bytte politisk färg till rödgrönt. Vi har i och med det haft möjlighet att styra politiken åt vänster. Vänsterpartiet anser att en solidariskt skattefinansierad välfärd innebär en vinst för hela samhället.

Kultur föreningar

För demokratin är det viktigt att alla kan ta del av teater, film, musik, böcker, utställningar och föreningsliv. Biblioteken ska tillhandahålla böcker och tidningar som ger oss möjlighet att ta del av andra synsätt och nya tankar. Inte minst texter på andra språk än svenska och på lätt svenska är viktigt för förståelsen av hur det här landet fungerar och ökar möjligheten till att alla blir aktiva medborgare i vårt gemensamma samhälle. Att utöva eller ta del av kultur- och föreningsliv är ett värdefullt verktyg för integration.

Mer medborgardialog

Vänsterpartiet har varit drivande för att västmanlänningarna ska få mer inflytande över landstingets verksamheter. Vi vill nu gå vidare med extra satsningar på dialog med barn och unga. Bland annat kan barn få chansen att i sina roller som patienter och anhöriga tycka till om den fysiska miljön på lasarett och vårdcentraler.

Miljö

Vi kan alla bidra till en bättre, ekologiskt hållbar framtid. Som enskilda individer kan vi göra mycket, men det krävs också politiska beslut som påverkar samhällsutvecklingen. Vänsterpartiet vill underlätta för länsborna att leva mer miljösmart och har i landstinget varit med om att anta ett nytt miljöprogram och certifiering av miljöarbetet.

Fossilfritt Västmanland

Genom att erbjuda en väl fungerande och billig kollektivtrafik, väl underhållna och upplysta gång- och cykelbanor samt tankställen för alternativa bränslen som biogas och el tror vi att biltrafiken och utsläppen kan minska i länet. Målet är att trafiken i framtiden helt ska komma ifrån användningen av fossila bränslen.

Använd vattenvägarna

Vänsterpartiet vill satsa mer på Mälarderhamnarna i Köping och Västerås för att möjliggöra fler sjöburna transporter. Att hjälpa sjöfarten att utvecklas är ett sätt att minska den tunga trafiken på vägarna i länet. Slitaget på vägarna är inte bara en ekonomisk fråga utan påverkar även hälsan. Samtidigt skulle tågen i större utsträckning kunna fokusera på passagerartrafik. Miljömässigt har vi mycket att vinna om man ser till klimatpåverkan per kilo transporterat gods. Vi arbetar dessutom för att trafikeringen ska ske till exempel med vätgasdrivna pråmar.

Kloka energival

Vi verkar för att landsting och kommuner bidrar till en sänkt energiförbrukning och tar hänsyn till miljökraven vid all offentlig upphandling. Förnyelsebara energikällor som vindkraft och solenergi bör uppmuntras och sådana satsningar kan också innebära fler arbetstillfällen. Ett kontinuerligt arbete pågår inom landstinget där gamla energislukande fastigheter antingen rivs, avyttras eller byggs om i energibesparande syfte. Vi vill också se över möjligheten att använda solpaneler på taken på landstingets större fastigheter.

Klimatsmart mat

Landstinget erbjuder vegetarisk mat på till exempel sjukhusen, eftersom det inte bara är bra för den personliga hälsan utan också för miljön. Genom delade upphandlingar kan lokala och ekologiska matproducenter gynnas vilket förkortar transportsträckorna. Dessutom bör vi anpassa mängden mat efter behov för att inte behöva slänga så stora mängder.